

ПОСЛЕДИЦЕ РАСКИДА УГОВОРА О ПРОДАЈИ КАПИТАЛА
Закон о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 38/01... 123/07)

Када је уговор о продаји капитала раскинут а акције издате на име повећања капитала субјекта приватизације у извршењу уговорених обавеза су пренете Акцијском фонду-туженом, купцу капитала може припасти само износ остварен од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала субјекта приватизације новим улозима, по одбитку трошкова продаје.

Из образложења:

„Према одредбама Закона о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 38/01 ... 123/07) који је био на снази у време раскида уговора о продаји капитала, уређене су последице раскида уговора због неиспуњења уговорених обавеза од стране купца капитала, када се купац капитала сматра несавесном страном, тако да купац нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене ради заштите општег интереса (члан 41а став 3), а капитал који је био предмет продаје преноси се Акцијском фонду (члан 41а став 2). Тужбеним захтевима тужиоци настоје да накнаде штету за коју тврде да су трпели управо раскидом уговора који није био утемељен у неиспуњењу уговорених обавеза са њихове стране, као купаца капитала. Штета је, према одредби члана 155. Закона о облигационим односима, умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Тужиоци иду за накнадом обичне штете коју тврде да су претрпели услед неоснованог раскида уговора, а на име датог по основу купопродајне цене и инвестирања у складу са уговором и других основа улагања. Одговорно лице је према одредби члана 185. Закона о облигационим односима дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала. Ревизијски суд закључује да се давања на име купопродајне цене капитала, као и на име инвестирања у субјекат приватизације не могу сматрати штетом, односно умањењем имовине тужилаца, насталом раскидом уговора. Та давања тужилаца учињена су док је уговор био на снази, не као последица раскида уговора. Да раскида није било, предметни износи не би остали у имовини тужилаца, не би чинили имовину тужилаца. Према томе, њихова имовина није умањена раскидом уговора. Средства на име купопродајне цене према одредби члана 41б Закона о приватизацији била би у коначници уплаћена на рачун буџета Републике Србије. Према томе није основана тврдња тужилаца да је раскидом уговора дошло до штете, односно умањења њихове имовине, за износ купопродајне цене који су у испуњењу уговора платили. Раскидом уговора није дошло до умањења имовине тужилаца ни за износ који су инвестирали у субјекат приватизације. Као и код купопродајне цене, износ инвестиција је управо резултат испуњења уговора, а не његовог раскида. Износ кога су тужиоци инвестирали у субјекат приватизације у облицима које наводе у чињеничном основу тужбе, припао је субјекту приватизације, а не овде туженом. Од средстава које су инвестирали у субјекат приватизације, да није дошло до раскида уговора, тужиоци као купци капитала стекли би акције на име извршених обавеза из уговора о продаји капитала. Дакле да је уговор остао на снази, тужиоцима не би припадао ни новчани износ кога су инвестирали у субјекат приватизације, који је предмет тужбеног захтева. У ситуацији када уговор о продаји капитала јесте раскинут, акције на име повећања капитала субјекта приватизације у извршењу уговорених обавеза пренете Акцијском фонду и овде туженом, купцу капитала може припасти само износ остварен од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала субјекта приватизације новим улозима, по одбитку трошкова продаје, што је прописано одредбом члана 41. ст.

2. и 5. Закона о приватизацији. Ово без обзира на узроке раскида уговора, савесност или несавесност на страни купца из уговора о продаји капитала који је раскинут. Међутим, то није предмет тужбеног захтева, нити је био предмет доказивања са стране тужилаца у овом парничном поступку.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 645/2021 од 3.2.2022. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 5.7.2022. године)